نقدی بر نفی دخول لحظه‌ای شهر در مبنای رؤیت هر بلد

حال کسانی که از میقاتیت، دخول شهر عند الغروب را استفاده کردند، تفاوتشان با این مطلبی که من عرض کردم چه می‌شود؟ آنها می‌توانند «غلت مردة الشیاطین» را معنا کنند و مشکلی ندارند. آنها گفته اند در وقت غروب هر شهری باید رؤیت هلال بشود، یعنی بلد، نسبت به دخول شهر حیثیت تقییدیه دارد. اگر در این بلد هلال داریم، شهر داخل شده است. اصلاً دخول شهر حیثیت تقییدیه دارد به خود بلد. یعنی وقتی در این بلد دیدی، شهر داخل شده است. خب آنها اصلاً روایت «غلت مردة الشیاطین» را قبول ندارند؟ نخوانده‌اند؟! دیده‌اند. آنها می‌توانند معنا کنند. اما صحبت بر سر ارتکاز ما از این حدیث است و اینکه در ادامه به کجا می‌رسد.

تفاوت مهم عرض من این بود: کسانی که قائل به حیثیت تقییدیه بلد هستند، اصلاً دخول شهر لحظه‌ای را قبول ندارند. به خلاف آن چه که من بسیار روی آن تأکید کردم. دخول شهر مبارک نسبت به کل کره یک لحظه است. وقتی آن لحظه فی علم الله شد، شهر داخل شده است. البته «فی علم الله تعالی» را مد نظر می‌گیریم بخاطر اینکه مدام سراغ ثبوتش و نزد مردم و اینها نرویم. آن چه که خدای متعال می‌داند این است که یک لحظه‌ای هست. برای کل کره زمین در آن لحظه ماه مبارک داخل شده است. اما روی آن مبنای دیگر می‌گوید ماه مبارک داخل شده ای من؟ ما داخل شدنی نداریم. شما باید بگویید نسبت به کدام شهر داخل شده است. اسم شهر را ببر تا من برای تو بگویم شهر مبارک داخل شده ای من. الآن وقت غروب قم است و هلال داریم، اما در کابل نداشتیم، خب هیچی. الآن برای قم شهر مبارک داخل شد، چون غروب قم است. و شهر هم در وقت غروب داخل می‌شود ولی یک ساعت بعد از غروب کابل است، شهر داخل نشده است. در کرمانشاه هنوز غروب نشده است، شهر مبارک داخل نشده است. طبق مبنایشان می‌گوید هنوز داخل نشده است. اصلاً مشکلی ندارند، می‌گوید چون دخول شهر از وقت غروب است، کرمانشاه هنوز غروب نشده و خورشید بالای افق است. در قم غروب شده است، چطور بگوییم در آن جا شهر داخل شده؟! اینها مطالب مهمی است. لذا می‌گفتیم مبنای آنها در این جهت خیلی خلاف ارتکاز می‌شود؛ یعنی در یک شب، نسبت به دهها مختلف هزاران شب داشته باشیم؛ در طول غروب که لغزنده جلو می‌رود. چون می‌گوید حتماً دخول شهر از وقت غروب است. خب کدام غروب؟ کدام بلد؟ چطور شما در اولین جایی که در وقت غروب هلال را می‌بینند می‌گویید شهر برای آنها داخل شد؟! خب اگر از شب داخل می‌شود، بلدی که دو ساعت بعد غروبش می‌شود، هنوز غروبشان نشده است؛ هنوز دو ساعت از سی ام ای بیست و نهم شعبان برایشان می‌مانند. ولذا عرض کردم آنها می‌توانند بگویند وقتی غروب آن شهر شد، «غلّت مردة الشیاطین». این خلاف آن ارتکاز است. ارتکاز این بود که ما در یک سال یک شهر مبارک داریم. آن یک شهر مبارک هم یک لحظ شروعی فی علم الله تعالی دارد. اگر شما در قطب شمال هم باشید که کلش شب یا روز است، آن لحظه برای شما هم که در قطب شمال هستید، شروع شهر را می‌آورد. به خلاف کسانی که می‌گویند اصلاً شروع شهر حیثیت تقییدیه به غروب بلد دارد. خب درجایی‌که شش ماه روز است، چه می‌گویید؟! هیچی! شهر داخل نشده است! در بعضی از کلمات خواندیم که برخی می‌گفتند اگر آن جا باشید نباید روزه بگیرید. این خلاف ارتکاز کل متشرعه است که بگوییم چون در قطب غروب نداریم پس دخول شهر مبارک هم نداریم. بزرگانی از فقهاء فرموده بودند. من از مستمسک خواندم. اینها لوازم کار می‌شود.

فایده لحظه ای بودن ِدخول ماه

حال برگردیم تا فایده مهم را عرض کنم؛ اگر ما گفتیم شروع ماه مبارک برای کل کره، چه قطب باشد ای نباشد، یک لحظه است؛ همانطور که مرکز شمس در یک لحظه به نقطه اعتدال بهاری میرسد و میگوییم شمس تحویل شد، یک لحظه در علم خدای متعال هست که شهر داخل شده است. هر کجای کره زمین میخواهید باشید؛ ما آن لحظه را داریم. خب وقتی آن را داریم لازمه اش چیست؟ بعداً میگوییم این معنا به ما اجازه میدهد که بگوییم در این لحظه، برای کل کره «غلّت مردة الشیاطین» صدق میکند. ولی اگر بخواهیم حتی در امور تکوینی هم حرف بزنیم، یک تکوین منبسط تدریجی مصحح ِاین لحظه است، به‌نحوی‌که با ارتکاز هم موافق است. با دیگری تفاوت دارد که بگوییم در خود غروب بلد باید «غلّت» بشود. نه، یک لحظه شهر داخل شد، فعلیتش آمد، بسط ِاین «غلّت» بر بقاع مانعی ندارد. در زمان تدریجی است. ولو تکوینی است. و ای تدریجی تشریعی باشد که مثال هایش را زدم. در فعلیت تدریجی الآن ماه داخل شده، اما برای کابل وجوب صیام شهر مبارک بالفعل نشده است. مثل خانومی که عذر دارد؛ الآن زوال شده اما برای او یک شأنی از نماز واجب شده که زوال باشد. اما خود خواندن نماز به‌خاطر مانع، برایش بالفعل نشده است. ببینید بحث چقدر راحت جلو میرود! حتی برای تکوینی‌ات.

بنابراین این تفاوت عرض من است؛ در مسأله فعلیت ای حتی بسط تکوینی آثار ماه مبارک بر بقاع است. وقتی میگوییم ماه در یک لحظه داخل میشود همه اینها با ارتکازات متشرعه موافق است. مخالفتی ندارد.

بازبینی #3
ایجاد شده 6 ژانویه 2026 13:16:20 توسط ... .
به روزرسانی شده 5 مارس 2026 16:00:46 توسط ... .